

Eerste internationaal symposium over vuursteen te Maastricht uitstekend geslaagd

F. G. H. Engelen,

De afdeling Limburg van de N.G.V. zou in 1969 weer de jaarvergadering verzorgen. Gezien het uitstekende Carboon-congres van een aantal jaren geleden voelde men het als een plicht er weer iets bijzonders van te maken.

Gezien het feit dat vijf jaar geleden begonnen werd met de grootscheepse opgraving van prehistorische vuursteenmijn in het Savelsbos, lag het voor de hand dit aanknopingspunt te gebruiken als hoofdschotel rond de jaarvergadering. Zo werd het plan geboren voor een vuursteencongres. Dit plan groeide in de loop van een tiental besprekingen tot een project: een vierdaags internationaal symposium over vuursteen, met een tentoonstelling en excursies.

Een vijftal leden van de werkgroep tot onderzoek van prehistorische vuursteenmijnen nam de taak op zich dit project uit te werken. In een later stadium kwam Dr. Montagne van het Natuurhistorisch Museum te Maastricht deze groep versterken.

Op de openingdag groeide het initiatief nog een stuk, door het besluit in Maastricht iedere vijf jaar een dergelijk symposium te organiseren.

Inmiddels was uit de aanmeldingen gebleken dat er in binnen- en buitenland grote belangstelling bestond. Rond 120 inschrijvingen, waaronder zeer prominente figuren.

Op zaterdag 26 april vond de openingsplechtigheid plaats in de zaal van het Bonnefantenmuseum te Maastricht. Namens de werkgroep sprak Ing. F. Engelen een woord van welkom, waarna achtereenvolgens het woord namen:

Dr. Sxenassy, directeur Bonnefantenmuseum.

Dhr. Römer, voorzitter Ned. Geol. Ver.

Prof. Dr. Waterbolk, universiteit Groningen.

Prof. Dr. Modderman, instituut voor Prehistorie.

Dr. Theadens, directeur Rijksgeologische Dienst Nederland.

Dhr. W. Felder, leider Werkgroep tot onderzoek prehistorische vuursteenmijnen.

Er werden zeer lofwaardige woorden gesproken over de opgraving, het 'amateurisme' en het symposium-initiatief.

Mr. Baeten, burgemeester van Maastricht, verklaarde vervolgens alle activiteiten voor geopend. Daarna begaf het gezelschap zich naar het Natuurhistorisch Museum voor het bezoeken van de tentoonstelling 'Vuursteen in alle tijden'.

Inmiddels stroomden de deelnemers aan het symposium binnen en ontvingen een keurig verzorgde map met gegevens.

Om 14 uur begon, met ruim 50 deelnemers, de jaarvergadering van de N.G.V. In een vlot tempo werden de agendapunten afgehandeld.

In de grote spiegelzaal van restaurant Momus aan het Vrijthof begon om 17 uur een feestelijk diner, waar ruim 90 gasten aanzaten.

De menukaart was geheel in stijl van het symposium: Kippensoep à la Ryckholt.

Gebraden Michelsberger Ossenhaas in Madeirasaus.

Afb. 1

Mr. A. M. I. H. Baeten, burgemeester van Maastricht tijdens de openingstoespraak.
Foto: Jan van Eyk.

Afb. 2
De voorzitter tijdens een meeslepende passage!

Afb. 3
Mr. A. M. I. H. Baeten, burgemeester van Maastricht, Dr. A. A. Thiadens, directeur van de Rijksgeologische Dienst en Prof. Dr. P. J. Modderman van de Rijksuniversiteit te Leiden als aandachtig gehoor.

Diverse Savelsbosflora

Pommes-frites Silex.

Vanille-ijs geflambeerd met C14-methode.

De heer Römer hield een geestige tafelspeech als opening van het diner. Dr. Ir. Diemondt van Staatsbosbeheer deed eveneens een duit in het zakje en bood de concessieuitbreidingsverklaring als cadeau aan dhr. Römer aan.

Om 19.30 was de zaal van het Bonnefantenmuseum geheel gevuld met deelnemers uit Nederland, België, West-Duitsland, Zwitserland en Oostenrijk.

Als eerste spreker in het symposium traden op de heren J. Felder en P. Rade-makers die een uitvoerig beeld gaven over het verloop van de opgraving in het Savelsbos. Dit duel werd aangevuld met een uitgebreide serie dia's.

De levendige discussie stond onder leiding van Dr. Montagne, directeur Natuur-historisch Museum.

Rond 23.00 uur eindigde de eerste symposiumdag en had de overtuiging post gevat Op zondag 27 april bevond zich Prof. Dr. v. Giffen onder de deelnemers. dat de zaak goed liep.

Dr. O. Wetzel uit West-Duitsland hield een inleiding over 'Microfossielen in vuursteen', aangevuld met een serie dia's. Tijdens de avondzitting toonde hij voor de specialisten nog een serie 'Dünnschliffe' van vuursteen.

Als tweede spreker trad op Drs. J. Willems met als onderwerp 'Het vuursteen-materiaal van een prehistorische bewoningsplaats bij Sweikhuizen, Z.-Limburg'. Met behulp van een epidiascoop bracht hij een aantal vondsten op het doek.

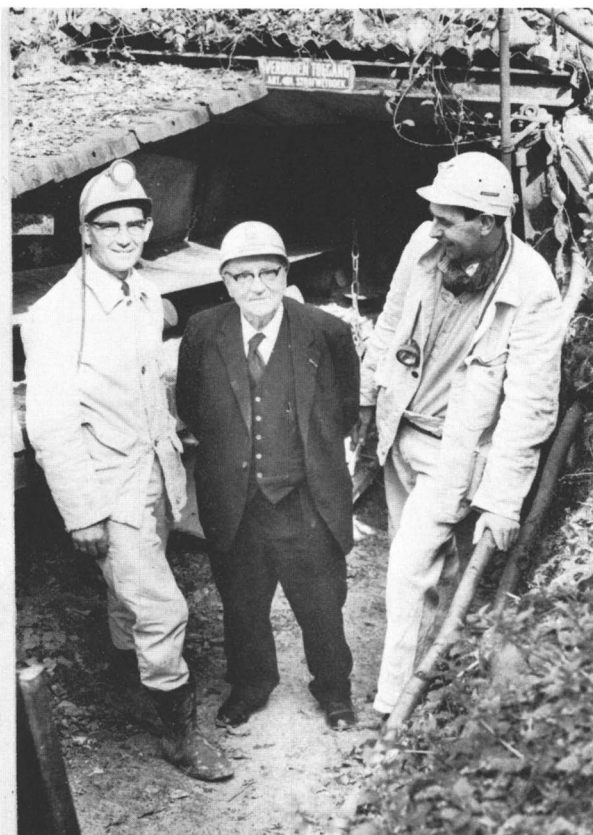
Dr. Montagne kweet zich uitstekend van zijn taak als discussieleider.

Bij uitstekend weer vertrokken in de namiddag drie touringcars naar de op-gravingen in het Savelsbos.

Afb. 4

Tentoonstelling 'vuursteen in alle tijden' in het Natuurhistorisch museum te Maastricht.

Afb. 5

Tot de gasten behoorde ook Prof. Dr. A. E. van Giffen die reeds in 1923-'25 onderzoekingen verrichtte te Ryckholt.

Aangezien het lichtaggregaat alle diensten weigerde, stonden de leden van de werkgroep voor de zware taak met behulp van handlampen het hele gezelschap door de ondergrondse gang te leiden. Daarnaast werd een bezoek gebracht aan de Henkeput en de Schone Grub, en delen van het natuureservaat.

Na afloop brachten vele deelnemers een bezoek aan de tentoonstelling 'Vuursteen in alle tijden'.

De avondzitting werd geopend met het uitreiken van diploma's 'houwer van de opgraving' aan de heren J. Felder en P. Rademakers.

Daarna trad de heer W. Felder voor het voetlicht met een zeer knap betoog over zijn onderzoek naar 'Vuursteen in het Krijt van Zuid-Limburg'. Ook de dia's waren van uitstekende kwaliteit. Vooral werd ingegaan op het ontstaan van vuursteen. Als tweede inleider kwam de heer R. Newell, U.S.A. voor het voetlicht over: 'Bewerking van vuursteen in de prehistorie'. Zijn betoog richtte zich op de technologische ontwikkelingen in de steentijd. De geanimeerde discussies liepen uit tot half elf.

Maandag 28 april werd de lezingenserie geopend door de heer W. Felder over het onderwerp: Vuursteenwinning en bewerking *na* de prehistorie. Hier werd duidelijk gemaakt dat dit materiaal tot in de huidige tijd op ruime schaal wordt ontgonnen en toegepast. Ook deze uiteenzetting werd verlucht met dia's van zeer goede kwaliteit.

Als tweede spreker gaf F. Engelen Ing. naar aanleiding van een uitgebreide literatuurstudie een beeld van de 'Prehistorische mijnbouw in Europa'. Aan de hand van enkele schachttypen werd ingegaan op mijnbouwkundige aspecten en de interpretatie hiervan. Dia's over prehistorische mijnen vulden dit betoog aan.

De excursiegroep in de namiddag werd versterkt door een aantal gasten uit het Rijnland. De tocht voerde naar vuursteenvoorkomens in het Maas- en Jeker-(Geer)-dal.

Bij het bezoek aan de Enci-groeven moest men even schuilen voor een pittige bui, daarna bleef het droog. Op Belgisch gebied werden twee groeven aangedaan waar vuursteen wordt gewonnen en bewerkt tot bekleding van maaltrommels. Het schijnbare gemak waarmee de vuursteen werd bewerkt oogstte veel belangstelling, zelfs ongelooft.

Ijverig werd gefotografeerd en verzameld.

Tijdens de avondzitting trad op de heer M. Lefrancq van de Société de Recherche Préhistorique en Hainaut uit Bergen (Mons). In een uitstekend Frans en aangevuld met dia's gaf hij een beeld van 'Vuursteen en prehistorische winning in Henegouwen'. De meegebrachte voorwerpen en zijn stelling dat de vuurstenen hakken uit de hand gebruikt waren gaven aanleiding tot uitvoerige discussies.

De heer Garcet, eigenaar van de groeve in Eben-Emael deed melding van een vondst van vermoedelijk prehistorische winning op zijn concessie.

Tenslotte gaf de heer C. Roos aan de hand van literatuurstudie een 'Historisch overzicht van het vuursteen-onderzoek'. Het bleek dat over het ontstaan van dit gesteente nogal uiteenlopende meningen werden en worden verkondigd.

Afb. 6
Dr. Otto Wetzel voor een aandachtig gehoor.

Dinsdag 29 april stond in het teken van een grote excursie. Prof. Pons van de Hogeschool te Wageningen en een aantal medewerkers, Dr. v. Waals van het Geologisch Bureau en Dr. Ir. Diemondt met een aantal medewerkers van Staatsbosbeheer namen aan deze dag deel.

Het weer was uitstekend.

Bezocht werd een grote groeve te Boirs, op Belgisch gebied.

Nadat op de top van de Gulpener Berg een verfrissing was gebruikt werd de Nekarrie groeve te Cadier en Keer aangedaan.

Beladen met vondsten en leeggeschoten fotocamera's werd de terugtocht aanvaard naar het Bonnefantenmuseum, waar de sluiting van het symposium plaats vond.

Een sluiting die doordrenkt was van weemoed. Want, en dit is een typisch gegeven, onder de deelnemers was een zeer sterke vriendenband gegroeid en met node werd afscheid genomen.

De heer Engelen, die alle gebeurtenissen 'aan elkaar gekletst had' sprak van: 'een heerlijke groep'.

De heer Römer noemde het symposium 'een symposium'.

Dr. Montagne was trots op zijn 'vele vrienden van het museum'.

Ir. Römeling bracht dank aan de dames van de organisatoren die hun mannen zoveel hadden moeten missen.

De algemene mening was: Een prachtig symposium, goed georganiseerd en uitstekend verlopen, zeer leerzaam. De buitenlandse gasten toonden zich vooral tevreden over de samenvattingen in hun eigen taal, waardoor ook zij intens konden volgen wat te berde werd gebracht.

Samenvattend kan worden gezegd dat het eerste internationaal symposium over vuursteen een groots gebeuren was.

F. E.

Afb. 7

De voorzitter van het symposium,
ing. F. H. G. Engelen,
tijdens zijn uiteenzetting
op het terrein van de opgraving.

Foto's: Jan van Eyk, Maastricht.